

MENÜ

Damağınıza
Dimağınıza
Lezzetler

ARALIK 2020

SEFER TASI SAYISI

MÜESSESEMİZİN İKRAMIDIR ALABİLİRSİNİZ

- HALK KÜLTÜRÜNÜ EDEBİYATLA YAŞATMAK • SOLİNOVA KENT TARIMI • VİVA MERSİN
- MERSİN'DE VARLIK VERGİSİ • GİRİTLİ CEMİLE ŞEN'İN HİKAYESİ • YENİ BİR BAUHAUS OKULU DOĞUYOR
- ŞİDDETE UĞRAYAN MÜLTECİ KADINLAR • PLASTİK ÇÖPLERDEN KURTULMAK MÜMKÜN
- BİR ATLASI DOKUMAK • EKMEK VE GLUTEN • BEYAZPERDEDE YILBAŞI COŞKUSU

SEFER TASI SAYISI
ARALIK 2020

Katkıda Bulunanlar:

Alper Tolga Akkuş, Aysun Koç Aydoğan,
Bediz Yılmaz, Burçak Görel, Can Gatenyo,
Esra Güven, Galip Deniz Altınay,
Kader Çetintaş, Mithat Fabian Sözen,
Nilüfer Gatenyo, Onur Aytaç, Serdar İskit,
Ulaş Bayraktar

İmtiyaz Sahibi:

Ayraç Kafe Eğitim Organizasyon

Tic. ve San. Ltd. Şti. adına

Sahibi: Ulaş Bayraktar

Adres: Güvenerler Mahallesi 18. Cadde
Düzgün Sitesi C Blok Dikenliyal
33090 Yenişehir/Mersin
Telefon: 0324 422 64 14

Tasarım

Nilgün Yardımcı

Yayın Türü

Kültürhane'nin süresiz ve ücretsiz yayınıdır.

Basım Yeri:

Bülent Şahin Matbaa Çankaya Mah.
4738 Sk. No:18/B Akdeniz/Mersin
Telefon: 0324 238 26 49
mail: bulentsahinmatbaa@gmail.com

Karekod Kullanımı:

Sayfalarınızda yer alan karekodları kullanarak
okuduğunuz yazının ilgili içeriğine ulaşabilirsiniz.

Karekod Nasıl Kullanılır?

Telefonunuzun kamerasını açın, karekoda doğru
çevirin. Ekrana gelen bildirimi tıklayın.

www.kulturhane.org adresinden dergimizin
tüm sayılarını görüntüleyebilirsiniz.

Kültürhane'nin etkinliklerinden
haberdar olmak isterseniz

e-posta grubumuza üye olmak için
kulturhane@kulturhane.org
adresine bir mail

Whatsapp iletişim grubumuza
üye olmak için

0543 423 42 63 nolu telefona
bir whatsapp mesajı atabilirsiniz.

Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı
ile lisanslanmıştır.

4-5	Kültürhane'den Kısa Kısa
6	Yumuktepe Kent Sohbetleri > Halk Kültürünü Edebiyatla Yaşatmak
7	Mor Sohbetler > Kadınların Kent Tanımı
8	Hukuk Sohbetleri > Hukuk Yayıncılığında Yeni Bir Boyut: Zoe Kitap
10	Mersin'de Evvel Zaman > Mersin'de Varlık Vergisi
11	Tarihte Bu Ay
12-13	Atıksız Tasasız Sefer Tası Aylık Menü
13	Bu Bir Sefer Tası Değildir
14	Mersin'de Bir Maya Kabı > Kültürhane
15	viva Mersin
16	Hemşehrimin Hikayesi > Giritli Cemile Şen'in Hikayesi
17	Megaron > Yeni bir Bauhaus Okulu Doğuyor
18	Maya Umut Sohbetleri > Şiddete Uğrayan Mülteci Kadınlar
19	Sakin Köşe > Plastik Çöplerden Kurtulmak Mümkün
20	Caretta > Kerrat değil, Caretta Cetveli 2020
21	Çitta > Bir Atlası Dokumak
22	Taptaze > Ekmek ve Gluten
23	Kültürhane'de Sinema > Beyazperdede Yılbaşı Coşkusu
24	Mekandaki Umut

Sefer tasında sunduğumuz yeni Menü'den merhaba!

Sefer tası güzel, çok güzel bir nesne değil mi?

Ve daha önemlisi Kültürhane'ye çok ya-
kıymıyor mu?

Öncelikle sefer diyor, yolculuğu, hare-
keti, devinimi akla getiriyor hemen. Bi-
zim üç yıldır yaptığımız yolu ima ediyor.
Yakındaki uzaktaki dostlarla, hemen yanı
başımıza ya da dünyanın öbür ucuna yap-
tığımız seferleri çağırıyor.

Sonra bir tasta bahsediyor, yemek tasın-
dan hem de. En başından beri damağımıza
sunmaya çalıştığımız lezzetlerin yeni sunum
aracı. Araçtan da öte kendisi bizatihi bir me-
saj aslında. Geçmiş öyküden bir özlem; sade,
mütevazı, sakın bir yaşamın hatırası ve el emeğinin
kıymeti...

Bir yandan tam da bugüne, şimdiki çabalarımıza, kaygılarımıza
yoldaş, doğayla arkadaş. Atmadan defalarca kullanabilmenin şa-
nıyla doğayı zehirleyen ambalaj maddelerinden biraz da olsa kaçın-
mamıza fırsat tanıyan bir tas.

Bu tas sadece yemek taşıyor hem de. Çok sevgili Serdar İskit'in
hep diyebildiği gibi bu; yeni fikirlerin, projelerin geliştiği, ilham
bulduğu bir maya kabı da olabilir. Dayanışmanın tohumları bu tas-
ta pekâlâ filizlenebilir.

Öyle ya baksanıza sefer tasımızla sunulan yemeklerin
öncesi de sonrası da bir dayanışma hikayesi.
Yemekler için ihtiyaç duyduğumuz malzemeler
dostumuz, arkadaşımız üretici ve kurumlardan
ya da civanımızdaki güvendiğimiz esnaftan alı-
nıyor.

Dahası dostlarımızın ihtiyaç duyanlara iletilmek
üzere askıya bıraktıkları yemekler de dayanış-
manın başka bir yüzünü oluşturuyor.

Sonra sefer tası kat kat, katman katman. Her
tasında başka bir lezzet; yine biraz bizim gibi...
Kültürhane'nin son üç yıldır yaptığı farklı alanlar-
daki etkinlikleri bir bir sıralamaya kalsak sefer tası
gökdeleni olur. Ama şu elinizdeki sayıya bakarak bile
Kültürhane'nin bu çok kat(man)lı doğasını hissedebilirsiniz:
Bir yanda Mersin'in kültürel değerleri, öte yanda gezegenin
ekolojik gündemi; bir tarafta mülteci, beri tarafta Giritli kadınlar;
bir sayfada mimari, karşısında hukuk ve tabii ki her daim umut...

2020'nin son basılı sefer tasını işte böyle sunuyoruz, uğursuz bu
yılı biz de böyle uğurluyoruz.

Hepinize seferli, taslı ama dertsiz, tasasız, sağlıklı, huzurlu yeni
bir yıl diliyoruz.

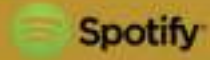

Damağınıza
Dimağınıza
Şimdi de
Kulağınıza

KULAKLIK
KÜLTÜRHANE

yayında

KÜLTÜRHANE'DEN KISA KISA

ARKEOLOJİ SOHBETLERİ

Hemşehrimiz Ahmet Biricik, son yıllarda tarihi ve gizemiyle gündemde olan Göbeklitepe'yi anlattı. Kültürhane ve Karneen Turizm iş birliğiyle gerçekleştirilen etkinlikte Göbeklitepe'nin binlerce yıllık tarihini hem gördük hem dinledik.

14 Kasım

EKONOMİ-POLİTİK SOHBETLER

Metin Altıok, Tolga Tören ve Selim Çakmaklı, geride bıraktığımız ayın programlarında bir yandan sınıf kavramının dinamik hallerini ele alırken öte yandan ABD seçimlerinin sonuçlarını masaya yatırdı.

10 Kasım – 24 Kasım – 8 Aralık

EDEBİYAT SÖYLEŞİLERİ

Şair Seyyidhan Kömürcü, Kültürhane pandemi önlemleri kapsamında geçici olarak kapatılmadan önce sınırlı sayıda katılımcıyla gerçekleştirdiğimiz edebiyat sohbetimizin konuğu oldu.

7 Kasım

BİZE HER YER PARİS

Emre Ülker'le malumatlı sanal Paris turlarımız hız kesmeden devam ediyor. Pantheon'dan başkentin şehir saraylarına tarihi kitapçılardan Moulin Rouge'a yine Paris'in tarihine, güzelliklerine, çılgınlıklarına kapsamlı bir bakış attık.

6 Kasım – 13 Kasım – 20 Kasım – 4 Aralık
11 Aralık

TARİH SOHBETLERİ

Hüdaî Morsümbül ile Celal Temel'in İsmail Beşikçi Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirdiği Tarih Sohbetleri sezon finalini "1915 Ermeni Tehciri" ve "1916 Kürt Tehciri" sohbetleriyle yaptı.

3 Kasım – 17 Kasım

KENT RASATHANESİ

Ulaş Bayraktar, geride bıraktığımız ay itibarıyla kentsel rasat turlarını stüdyodan değil kentin içinden gerçekleştirmeye başlayarak programa adına ve ruhuna uygun yeni bir boyut kattı.

7 Kasım – 14 Kasım – 21 Kasım – 28 Kasım
5 Aralık- 12 Aralık

KÜLTÜRHANE'DE SİNEMA ÇEVİRİMİÇİ

Galip Deniz Altınay'ın hazırlayıp sunduğu yeni programımız açılışı Diego Armando Maradona'nın ölümü üzerine sinemada Maradona temsillerine bakarak yaptı. Altınay'ın ilk konuğu Mithat Fabian Sözmen'di.

7 Aralık

EMRE ÜLKER'LE SANATA DAİR

Emre Ülker uzun süredir planladığı sanat sohbetlerine Burak Delier'i ağırlayarak başladı. İkinci programda ise Mor ve Ötesinden Harun Tekin konuğumuzdu. Her iki sohbet de "sanata dair" olmanın ötesindeydi.

1 Kasım – 27 Kasım

YouTube
Topluluğumuz

pek çok ayrıcalık
ve öncelik sunuyor.
Aramıza katılmak
ister misiniz?

HALK KÜLTÜRÜNÜ EDEBİYATLA YAŞATMAK

Mithat Fabian Sözen

Halk kültürü araştırmalarıyla tanındıktan sonra edebiyata yönelen ve Amasanga adlı yapıtıyla Fakir Baykurt Roman Ödülü'ne layık görülen Turan Ali Çağlar, Yumuktepe Kent Sohbetleri'nin konusu oldu.

Ülkemizde halk kültürü araştırmaları ihmal edilmiş alanların arasında yer alıyor. Bunca milliyetçiliğin içinde bunun nasıl mümkün olabildiğini bağımsız halk kültürü araştırmacılarını dinledikçe anlıyorsunuz. Tekçiliğe dayanan resmi ideolojinin kabul etmek istemeyeceği ölçüde heterojen bir coğrafyada yaşıyoruz ve bu çokkültürlülük buraları çoktan terk etmeye zorlananlarla kaybolmuş bir şey değil. Torosların Yörükleri bu bakımdan en çarpıcı örnek. Doğduğumuzdan beri Türk milliyetçiliği aşağı Türk milliyetçiliği yukarı ama Orta Asya'dan gelenlerin çekik gözlerini bile koruyan Yörükleri gerçekte ne kadar tanıyoruz?

Yıllardır Torosları karış karış gezen ve yazan, "Koca Yörük" olarak da anılan Turan Ali Çağlar'ı dinleyenler, okuyanlar büyük ihtimalle pek de tanımadıklarını fark edecekler.

Çağlar, Yumuktepe Kent Sohbetleri'nde Ziya Aykın'ın konukuydu. Halk kültürü araştırmalarıyla tanındıktan sonra edebiyata yönelen

ve Amasanga adlı yapıtıyla Fakir Baykurt Roman Ödülü'ne layık görülen Çağlar, esas itibarıyla edebiyatını konuşmak üzere Kültürhane'deydi ama Zalalı'dan Amasanga'ya onun yazınına halk kültüründen ayrı düşünmek, ayrı konuşmak pek de olası değil. Nitekim sohbet Çağlar'ın adı bir zamanlar Sunturas olan ancak '60 darbesi sonrası "Türkçe değil" gerekçesiyle Çağlarca'ya çevrilen köyünün hikayesini anlatmasıyla başlıyor. Yazarlığının ötesinde bir halk kültürü araştırmacısı olarak Çağlar'ın en takdire şayan özelliği basmakalıpların ötesinde dili, adetleri, türkülerini etrafındaki tarihsel ve toplumsal gerçeklerle birlikte değerlendirmesi. Analiz bir kez bu sağlam temellere oturunca varılan yargıların isabet oranı da artıyor.

Örneğin neden coğrafyanın belli bir bölümünde türkülerin, belli bir bölümünde ağıtların yaygın olduğunu Çağlar'dan dinleyelim: "Sosyal yapı türkülerini etkiler. Fındıkpınar'ından denize bir çizgi çizin, doğunun türküsü farklıdır, batının türküsü farklıdır. Batının yaşam tarzı daha Yörükçedir, özgürdür. 'Ağa-bey' daha azdır. (Köylü) 'Sen beni buradan kovuyorsan ben diğer dağa giderim' diyebilir. Doğuda bunu yapamaz. Orada ağa vardır, ağa çok zengindir. Dönümlerce pamuk tarlası vardır. Orada acı vardır, ağıt vardır."

Turan Ali Çağlar, bu tezi işlediği Kilikya Türküleri yazısı üzerine Osman Şahin'den aldığı tavsiye sonrası edebiyata yöneldiğini söylüyor. Zalalı bu anlamda atılmış önemli bir adımdı. Orada Çağlar'ın Toros Yörüklerine dair yıllardır biriktirdiklerinin edebiyatla buluşmasına tanık olmuştuk. Amasanga'da da Anadolu'nun binlerce yıldır direnen kadınlarının yankılarını işitiyoruz. Ziya Aykın'ın dediği gibi, Çağlar'ın varlığı ve eserleri hemşehrisi olarak gururlanmamıza vesile oluyor.

KURUMUŞ TOPRAKLARDAN CAN BULAN YAPRAKLARA: KADINLARIN KENT TARIMI

Burçak Görel

"Asıl başarı ve heyecan hiçbir şey olmaz dedikleri bu taşlı toprakta bir bakla tohumunun hayata tutunması, yaşama meydan okumasıydı."

Şehrin en işlek caddelerinin yanında vızır vızır geçen arabaların sesi altında, etrafını saran yüksek katlı binaların gölgesinde bir yer düşünün. Denizle arasına giren site duvarları yüzünden maviye hasret kalmış, insanların doğaya açtığı savaştan çöpüyle, molozuyla nasibini almış, günün birinde üzerine dikilecek beton yığını sessizce bekleyen küçük bir toprak parçası. Bugünlerde tam da böyle bir toprak parçası üzerinde yemyeşil fideler, rengarenk sebzeler filizleniyor. Kadınların ellerinden; emek, dayanışma ve umutla...

Mezitli Üretici Kadın Kooperatifi bir süredir kent merkezinde mülkiyeti paylaşımcı bir arazi sahibine ait, atıl durumda olan araziler üzerinde 14 kadın üretici ile birlikte bol dayanışmalı, kimyasalsız, zehirsiz tarım üretimi yapıyor. Tüm bu süreç yerel Mezitli Belediyesi iş birliğiyle, belediye olanaklarının desteğiyle yürütülüyor. Geline nokta bu ürünler "üreticiden tüketiciye" doğrudan bir alışverişle Solinova tezgahlarında, kooperatifin işlettiği Özgür Kafe'de satışa sunuluyor. Bu üretimi mümkün kılan kadınlar, kent tanımını, bu üretimin doğaya, kadınlara ve kendilerine kattıklarını Mor Sohbetler'e anlattı.

Kadınların üretim yaptıkları alan en başta taşlı ve kuru bir toprağa sahip, çöp ve moloz dolu bir yer. Kooperatif kurucularından Şenol Çavuş, önce belediye çalışanlarının desteğiyle nasıl temizlendiğini, sürüldüğünü ve sulama kanallarının oluşturulduğunu anlatıyor. Çöp dolu bir arazinin kadınların çabasıyla ekime hazır hale getirilişinin başansından, bu başarının kadınlara kattıklarından bahsediyor. Üretici Gülşen Talaş ise herkesin "Buradan hiçbir şey olmaz" dediği toprağın dönüşümünü "Asıl başarı ve heyecan hiçbir şey olmaz dedikleri bu taşlı toprakta bir bakla tohumunun hayata tutunması, yaşama meydan okumasıydı," diye anlatıyor. Üreticilerden Sevil Eren herkesin evlere tıklandığı bu salgın sürecinde hayatında açılan bu yeni alanın ona kattıklarını aktarıyor. "Burası hem ruhuma, hem bedenime iyi geliyor," diyor ve ekliyor; "Dünyayı kadınlar kurtaracak diye bir laf var ya; duyunca çok ironik geliyor ama gerçekten öyle. İnanıyorum buna."

Kooperatif üreticilerinden Bediz Yılmaz üretimin şehrin ortasında, insanların içinde etkileşime ve muhabbete açık bir şekilde yapılıyor oluşunun kıymetine değiniyor. Beyrut'taki patlama sonrası Mersin'e yerleşen esasen Ziraat Mühendisi olan ve üretim alanının hemen yanında yaşayan bir göçmenin hikayesini "Bize birçok akıl veriyor. Aslında bizimle olmak istiyor. Doğaya alışmış insanları oradan koparıp binaya soktuğunda hayatlarında da çok büyük bir kopuş oluyor" diye anlatıyor. Bediz Yılmaz'ın söyledikleri toprakla kurulan ilişkinin sağaltıcı gücünü ve kadınların kurduğu bu üretim modelinin niyetinin çok ötesine geçen ruhunu ortaya koyuyor. Kooperatif Başkanı

Ayşe Gül Yılğör ise tek gelir kaynağı kent tarımı olan ailelerden söz ediyor. Üretimin sosyal ve ekonomik boyutunun yanı sıra kadınları güçlendirici yanına dikkat çekerek kadınlara çağrıda bulunuyor: "Bizim her zaman ucundan tutulacak işimiz var. Biz kadınlar birlikte güçlüyüz. Yeter ki yan yana duralım. Birbirimizden ve hayattan umudumuzu kesmeyelim."

Kadınlar kentin içinde, bir avuç toprakta üzerlerine çöken olanca gölgeye rağmen bir tohumu, hayatı ve umudu yeşertmeye devam ediyor. Daha çok kadınla, dayanışma ve emekle yürünen zor ve kıymetli bir yolda... Kurumuş topraklardan can bulan yapraklara doğru; tıpkı hayat gibi.

Kent tarımı ürünlerini her gün saat 11.00-17.00 arası Özgür Kafe'de kurulan Solinova tezgahından (Demokrasi Meydanı-Denizhan2 karşı) satın alabilirsiniz.
©solinova_

HUKUK SOHBETLERİ

HUKUK YAYINCILIĞINDA YENİ BİR BOYUT: ZOE KİTAP

Onur Aytar

Kendisine yöneltilen itirazlara kulak asmayıp Zoe Kitap'ı hayata geçiren Av. Zehra Çiğdem Özcan'ın ne kadar da iyi yaptığı yayımlanan kitaplarla ortaya çıkıyor. Yayınevinin bir başka özgün yanı sinema ve hukuk arasında kurduğu köprü.

Hukuk kitapları genellikle yürürlükte olan kanun maddelerini inceleyen ve bu mevzuatın uygulamada hangi sınırlılıklar ve imkanlar çerçevesinde ele alınabileceğine ilişkin değerlendirmelerde bulunan eserlerdir. Bu sebeple, genellikle kitapların hedef kitlesi de ilgili alanda faaliyet gösteren avukat, hakim, savcılar; konuya ilişkin çalışmalarda bulunan akademisyenler ve tabii o bransa dair ders alan hukuk öğrencileridir. Zira bu grup dışında kalanlar açısından bahsi geçen yayınların ilgi çekici bir tarafı yok. Hatta ilgi çekmek şöyle dursun, sıkıcı olduklarını söylemeliyim ki uyan görevimi yerine getirerek hasbelkader bu yazıyı okuyup sözünü ettiğim hukuk kitaplarını okumaya kalkacakların vebalini almayayım; kulağım çnlamasın boşuna.

Hukukun kuru yasal düzenlemeler bütününden ibaret olmadığına farkında olanlar ve/veya bunun ötesine geçmeyi arzulayanlar için artık yeni bir yayınevi var: Zoe Kitap! Son Hukuk Sohbetleri programında Genel Yayın Yönetmeni Av. Zehra Çiğdem Özcan ile

yayınevinin kuruluş serüveni, politikası ve projeleri hakkında konuştuk. Kendisine yayınevi kurma aşamasında yöneltilen itirazlara kulak asmayıp kolları sıvayan Özcan'ın ne kadar da iyi yaptığı yayımlanan kitaplarla ortaya çıkıyor. Yayınevi'nden son çıkan kitap ise Ozan Değer'in editörlüğünde derlenen "Düşmanı Yargılamak". Kamu hukuku, siyaset bilimi, felsefe ve antropoloji gibi sosyal bilimlerin farklı alanlarından keyfilik ve belirsizlikle dolu olağanüstü hal süreçlerine yeni bakışlar geliştiren bu kitap, "Şiddet ile yasa, kural ile istisna, savaş, güvenlik ve özgürlük halleri arasındaki ilişkilerin hangi yeni terimlerle karşılanabileceği ve bütün canlıları kapsayacak bir politikanın ve ortak soyağacının hangi temeller üzerine kurulabileceği" sorusunu irdeliyor.

Yayınevinin bir başka özgün yanı sinema ve hukuk arasında kurduğu köprü. Hukukun sanatlarla ilişki kurmasına yönelik olarak Türkçe literatürde daha önce "Hukuku Sinemada Görmek" ve "Edebiyat, Hukuk ve Sair Tuhaflıklar" kitapları dikkat çekmişti. Zoe Kitap da bu alana Zehra Çiğdem Özcan'ın kaleme aldığı "Film Gibi Hukuk" ve Cemal Bali Akal'ın yazdığı "Beyaz Perdede Kirli Yargılama" kitaplarıyla katkı sunuyor. Yargılama filmleri üzerinden hukuku eleştirel biçimde ele alan bu kitapların yanı sıra geçmişle yüzleşme, hukuk felsefesi (özellikle Spinoza) gibi alanlarda hem yerli hem de yabancı yazarların (çeviri) eserlerini içeren geniş bir yelpazede kitaplar da yayınevinin bünyesinde yer alıyor. Hukuku pek çok farklı disiplinle birlikte ele alan, bu sayede diğer bilimlerle hukukun ilişkisini kuran yayınlar Zoe Kitap çalışmalarıyla artacak gibi görünüyor. Böylece hukukun yalnızca bir teknikten ibaret olmadığı, alanda faaliyet gösterenlerle sınırlı bir şekilde değil adalet hakkında kafa yoran ve bunu dert edinen herkesi ilgilendiren bir şey olduğu anlaşılabilir. Ben hukuk yayıncılığına yeni bir soluk getiren Zoe Kitap'ın sıkı takipçisi olacağımı buradan belirtmiş olayım, meraklısını da davet etmiş...

*Sipariş üzerine
size özel*

HAVUÇLU KEK
45 tl

POĞAÇA
1kg 30 tl

GLUTENSİZ KEK
45 tl

ELMALI KURABİYE
1kg 45 tl

Sipariş için | 0324 422 6414 | [kultürhane.mersin](#)

MERSİN'DE EVVEL ZAMAN

MERSİN'DE VARLIK VERGİSİ BEDELİ AĞIR ADLAR

Mithat Fabian Sözmen

Varlık Vergisi'nin ırkçı prensibi bizzat dönemin başbakanı Şükrü Saracoğlu tarafından iftiharla dile getirilmiş, uygulamaya konulmuştu. Mersin bu ayrımcılığın en net görüldüğü yerlerdendi.

Efendim sene 1942, aylardan Birinci Kanun yani Aralık. Varlık Vergisi listeleri asılmış, Salamon kahveye girmiş ve sormuş:

-Mişon sen ne verdin?

-10 bin 500 lira 20 kuruş.

-Kirkor sen ne verdin?

-20 bin 915 lira 30 kuruş.

-Yani sen ne verdin?

-29 bin 715 lira 40 kuruş!

-Ahmet Bey sen ne verdin?

-50 lira 10 kuruş!

Salamon ellerini havaya kaldırmış:

-Ey büyük Atatürk, sen ne güzel söylemişsin “Ne mutlu Türk’üm diyene” diye!

***

Mustafa Cezar’ın aktardığı bu fıkra Beyoğlu’nda geçer ama 1942’de gayrimüslimlerin yaşadığı her kente uyarlanabilir. O şehirler içinde Mersin de vardır. Hatırlatmayı pek sevdiğimiz üzere kentimiz 20. yüzyılın başında çok etnili, çok kültürlü bir yerd. O atmosferin nasıl kaybolduğundan bahsetmeyi pek tercih etmeyiz. Varlık Vergisi, bu hususta önemli bir dönemektir. 2. Dünya Savaşı’nın neden

olduğu zorluklarla baş etmek, harp koşullarındaki yüksek kârhlığı vergilendirmek gibi gerekçelerle hayata geçirilmiş ancak fiiliyatta dönemin Başbakanı Şükrü Saracoğlu’nun dediği işlevi yerine getirmiştir: “Piyasamıza egemen olan yabancıları ortadan kaldırarak Türk piyasasını Türklerin eline vereceğiz.”

Saracoğlu’nun kastettiği “yabancılar” Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları gayrimüslimlerdir. Bu yönüyle rejim, Cumhuriyet öncesinden başlayan sermayeyi Türkleştirme politikasını devam ettirmektedir. Nitekim son darbe 1955’te 6-7 Eylül olaylarıyla vurulacaktır.

Mersin, Varlık Vergisi’nin adalet, eşitlik ve verginin genelliği gibi prensiplerle tamamen ilgisiz biçimde gayrimüslimlere karşı nasıl bir silah olarak kullanıldığını gösteren örneklerdendir. Kentte gay-

rimüslimler nüfusun yüzde 1’ini oluşturmalarına rağmen Varlık Vergisi’nin yüzde 75’ini ödemiştir. Ödenecek miktar temel olarak, sermaye, haksız kazanç, gelir seviyesi gibi parametrelere değil etnik kökene göre belirlenmiştir. İkincil olarak miktarı belirleyen komisyonun üyeleriyle ilişkiler tayin edici olmuştur.

Öyle anlaşıyor ki örneğin 12 bin liralık sermayesine karşılık 50 bin lira ödemesi istenen Süryani Bahaeddin Közberi gibilerin böyle ilişkileri yoktu. Kentte 25 bin liranın üzerinde vergiye tabi tutulan 31 kişiden 22’si gayrimüslimdir.

Varlık Vergisi mükelleflerine, borçlarını ödemeleri için bir ay süre tanınmıştı. Ödemeyenler çalışma kamplarına gönderildi, malları haczedildi. Bu bir ayda pazarlık şansı olmayan gayrimüslimlerin mallarını hızlı bir şekilde elden çıkarmak zorunda kalması “malların Türkleştirilmesi”nde muazzam etkili oldu.

Haksız şekilde zenginleşenlerden, evini barkını satın yurduna veda edenlerden geriye ne kaldı dersiniz İlyas Halil’in öyküleri dışında pek bir şey kalmadı. O öykülerden birinde Berber Dimitri ülkeyi terk ediyordu. Yazının sonunu ona bırakalım.

***

Veda saatinde oğlu Dimitri’ye sorar:

-Nereye gidiyoruz?

-Bir daha Varlık Vergisi vermeyeceğimiz bir yere.

-Varlık Vergisi nedir?

-Adı Dimitri olanların vergisi.

“Yıl 943 idi. Ev ve bahçe elimizden çıkmıştı. Babamın adı yüzünden. ‘Baba’ dedim. ‘Baban Kosta sana başka bir ad takamaz mıydı?’ Dedemin babama neden bu kadar pahalı bir ad verdiğini bir türlü çözemedim.”

Fotoğraf İstanbul’da 1943 yılında haczedilmiş malların açık artırma-ya çıkarılması sırasında çekilmiştir. Ayhan Aktar’ın Varlık Vergisi ve ‘Türkleştirme Politikaları’ kitabının kapağında da kullanılan fotoğraf, Milliyet arşivi ve Wikimedia Commons’ta kamu malı olarak erişime açıktır.

TARİHTE BU AY / ARALIK

17 Aralık 1918

Mersin’in Fransızlar tarafından işgali

1 Aralık 1920

Emirler Savaşı.

15 Aralık 1930

Sel baskınında köprüler yıkıldı, tren hattı bozuldu, can kaybı oldu.

8 Aralık 1942

Varlık Vergisi mükellef listesi ilan edildi.

10 Aralık 1951

Belediye Başkanı Müfide İlhan’ın görevine son verildi.

15 Aralık 1952

1. Narenciye Kongresi Mersin’de toplandı.

27 Aralık 1968

Sel felaketinde Müftü Köprüsü yıkıldı, etrafı sular altında kaldı, birkaç ev yıkıldı.

30 Aralık 1971

Büyük Mersin Oteli açıldı.

28 Aralık 1984

Belediye Meclisi kararıyla kurtuluş günü 3 Ocak olarak değiştirildi.

4 Aralık 1991

Akdeniz, Toroslar, Yenışehir beldeleri kuruldu.

3 Aralık 1993

Diabet Merkezi, Diabet Teşhis ve Tedavi Hastanesi oldu.

ATIKSIZ, TASASIZ Sefer Tası AYLIK MENÜ

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
- Tavuk Suyuna Şehriye Çorbası - Fırında Tavuk But - Erişte - Portakal	- Karnıyarık - Pirinç Pilavı - Cacık - Kabak Tatlısı	- Kereviz Çorbası - Falafel ve Tahinli Sos - Havuç-Lahana Salatası - Mandalina	- Etli Karışık Dolma - Bulgur Pilavı - Yoğurt - Elmalı Kurabiye	- Brokoli Çorbası - Şinitzel - Patates Salatası - Muz
- Mercimek Çorbası - Sebzeli Fırın Tavuk - Cacık - Mandalina	- Ali Nazık - Bulgur Pilavı - Salata - Tiramisu	- Tarhana Çorbası - Kabak Çintme - Kısır - Elma	Yılbaşı Günü	Yılbaşı Tatili
- Kremalı Mantar Çorbası - Bolonez Soslu Spagetti - Salata - Elmalı Kurabiye	- Köfte - Pirinç Pilavı - Turşu - Mandalina	- Erişteli - Yeşil Mercimekli Çorba - Yaprak Sarma - Yoğurt - Mozaik Pasta	- Kadınbudu Köfte - Fırın Makarna - Salata - Muz	- Ezogelin Çorba - Ev Yapımı Hamburger - Elma Dilim Patates - Adana Menta Gazozu
- İki Kabak Çorbası - Meksika Usulü Tavuk - Pirinç Pilavı - Üzümlü Kek	- Terbiyeli Sulu Köfte - Mercimekli Bulgur Pilavı - Salata - Portakal	- Mercimek Köftesi - Pırasalı Gül Börek - Yoğurt - Revani	- Domatesli Şehriye Çorbası - Etli Pazı Sarma - Ev Yapımı Makarna - Nar	- İzmir Köfte - Firik Pilavı - Salata - Tiramisu

Siparişlerinizi en geç bir gün öncesinde iletmenizi rica ediyoruz.

• Menü 25 ₺
• Adres başına Teslimat 5 ₺
• Depozito 30 ₺

0543
423
4263

Bu bir sefer tası değildir.

Magritte'e selam olsun; evet bu bir sefer tası değil, bir sefer tası resmi.

Kültürhane'de günlük olarak çıkardığımız menüleri dostlarımıza, hemşehrilerimize ulaştıran hem nostaljik hem işlevsel hem de şık sefer tasının resmi.

Ama dahası var çünkü alelade bir sefer tasının ötesinde, bu:

El emeğinin; kendi mutfağımızda, kapanan mekanımızın işlevini devam ettirmek için verdiğimiz emeklerin, gönlümüzün;

Dostluğun; bu alanda büyük bir deneyime sahip olmadan giriştiğimiz bir işe yönelik dostlarımızın verdiği desteğin;

Hemşehriliğin; menülerimizi hazırlarken ihtiyaç duyduğumuz malzemeleri mümkün olduğunca yerel üreticiden, tanıdığımız, güvendiğimiz, civarımızdaki esnaftan tedarik etme çabamızın;

Doğaya olan özenimizin; menülerimizi plastik atıklardan azade bir şekilde dostlarımıza ulaştırma aracımızın;

Doğaya nazikane katkımızın; menüleri hazırlarken çıkan sebze atıklarının Solinova'nın tahsis ettiği arazide Mersin Yabancıları'nın kompost alanına giderek toprağa dönüşmesinin, doğaya bereket getirmesinin;

Dayanışmanın; sadece kendi karnını doymakla yetinmeyen, ihtiyaç sahibi hemşehrilerine ulaştırılması için askıya menü bırakan dayanışmacı ruhun;

Ezcümle, bu kare umudun; sabır, sebat ve emekle bu zor günlerin geçeceğine dair inancımızın, güneşin sofrasında, dostların arasındaki bir tasın resmi.

MERSİN'DE BİR MAYA KABİ KÜLTÜRHAİNE

Viva **MERSİN**

Aysun Koç Aydoğan

Ana akım medyanın başka hiçbir şey düşünmeye fırsat vermeyen genelgeçer gündemleri içinde bir umuttu yerel basını okumak, anlatmak, konuşmak, kimi zaman gülebilmek...

Serdar İskit

Sihir ne mayadadır sadece ne de kapta. Tek başınalık da değil, keramet birliktedir. Her birinin önemi ayrı ama bağlıdır, birbirlerine bağlı...

Tüm varlıklar özenilesidir. Lakin bir beşer olarak benim bazı varlıklara daha başka bir düşkünlüğüm var. Maya hücresi misal, banyırım tabiatına; eşsiz değildir, daha büyük hiç değil. Daha donanımlı da değil. Kendi alemlerinde şişinmez, parlamaz, görülmedik şaşılabilir özellikleri de yoktur. Her yere dağılmış bu değer için uygun bir vasatın hazırlanması yeter, bulur bulmaz yerini harıl harıl çalışmaya hazırdır.

Vasat derken öncelikle bir kap gerekir. Herhangi bir kap değil. Cam ister, ahşap çeker bu canları. Sıcak bir yuva ister, her kaba gelmezler başka deyişle. Say ki kap da bulundu, yetmez, beslenmek gerek. Kabin içerisine beş benzemezleri (un, tuz, şeker, su ve yağ) çekmek gerekir. Birbirine yabancı, ötekilerden oluşan bu topluluk sahip oldukları potansiyelin ayırında değildir başlangıçta. Diğerlerinin varlığı ile coşan maya onları bir taraftan dönüştürürken aralarında bağlar, köprüler kurar. Bu bağlar sayesinde ki kaba ayrı ayrı ve benzemez olarak girmiş olanlardan güçlü bir bütünü çıkar. Bölünmeye, parçalanmaya, örselenmeye dirençli bir bütündür bu artık... Üstelik iştahlı, lezzetli ve dahi şifalı... Sıcaktır, mis gibidir. Sihir ne mayadadır sadece ne de kapta. Tek başınalık da değil, keramet birliktedir. Her birinin önemi ayrı ama bağlıdır, birbirlerine bağlı... Kabı inşa edenler, beşbenzemezleri üretenler, bunların tümünün bir araya gelmelerine vesile olup kaptakileri birbirlerine, diğerlerine bağlantılandırarak dönüştü-

renler, dayanıklı ilişkiler oluşmasını kolaylaştırırlar...

Buraya kadar bir maya kabı ve içerisindeki şahane, özenilesi, şifalanılası maya hücrelerini anlattım ya! Çevrenize bir de bu gözle bakın derim. Birlikte çoğalan ve taşarak sahip olduklarını farklı mecralar ile paylaşanlara... Maya bir hücre kültürü (**), kabı yani "hane"si ve dahi onu geliştiren büyüten, besleyenlerine... Sağladığı yaşam (kültür) dolu alanı, olduğu yerleşkenin (Mersin) dışına taşacak kadar besleyeni olan bir haneden birlikte dönüşerek taşanlara gökten birer elma düşsün.

Kolektif alandan "maya kabı" metaforunu benim farkındalığıma taşıyarak ilham veren Sevgili Mustafa Fatih Bakır'a teşekkürü bir borç biliyorum. Bu metaforu kendisinden duyduğumda çok heyecanlanmış ama fiziksel alemlle bağlantı kuracak bir mekan, oluşum bulamamıştım. Derken yanı başımda belirverdiler. İşte asıl teşekkürüm de bu metaforun endamlı bir şekilde Kültürhane adı ile Mersin'de var olmasına; hanenin inşası, vücut bulması, içerisindeki sıcak bir şekilde dolması, taşması, aklıma gelmeyen daha nice değişim ve dönüşüme vesile olan can-ı şahanelere...Hanemizden huzur, samimiyet, uzlaş, gönül dili ve dahi eleştiri; ocağından ateş, tat ve tuz eksik olmasın; camına taş, varlığına nazar değmesin dilerim.

Dipnot: **Kültür kelimesi yaygın kullanım alanı dışında biyoloji alanında teknik olarak mikroorganizmaların gelişiminin vuku bulduğu ortam ve içerik için bütüncüllüğü ifade eden bir anlamdadır aynı zamanda.

Kültürhane'nin yeni açıldığı günlerde, terasta Ulaş'ın duvar gazetesi için haber kestiği yerel gazeteleri görünce başladı her şey... "İstersen ben okuyayım, yerel gazete okumayı çok severim," dedim. Kültürhane'nin her köşesinin, sevenine böylesine açık olacağını tahmin etmemiştim. Soruya gelen "Tabii!" yanıtının kısalığı, uzun bir yolculuğu hiç işaret etmiyordu. Ama aslında Kültürhane'nin 'tabi'atına en uygun cevabı bu, bilmiyordum: hevesle yola çıkmak ve arkana hiç bakmadan koşmak... Hoş biz "koştuk" diyemem zira ağır ağır yürüdük...

Tüm gazeteleri satır satır okuyup haberleri kesmeye başladıktan bir süre sonra Mersin gitgide beni içine çekmeye başladı. Haberler arttıkça duvar gazetesi genişledi. Mersin siyah beyaz gazete sayfalarından çıkıp rengarenk bir şehir oluyordu bu duvarda. Ardından ikinci ama daha zor olan soru yine öylesine bir anda Ulaş'tan geldi: "Acaba biz okuduğun haberlerden bir program yapabilir miyiz?" Her zamanki gibi düşüncecek vakit olmamıştı çünkü her şey mekanın tabiatıyla ilerliyordu. "Bilmem, deneyelim, ben daha önce hiç program çekmedim," diyerek sanırım ben de düşünmeden en uygun cevabı vermişim...

Bir solukta başladığımız Viva Mersin'de hiç değişmeyen başlıklar oldu: atıklar, AVM'ler, rantlar, ihaleler, festivaller, maratonlar, bisiklet turları, meclis toplantıları, tarım, sel, afet haberleri, havalimanı ve bir türlü kalkamayan uçak... Gazetelerde "Mersin İdman Yurdu'na başarılar" dileyen kocaman ilanları da gördük; sadece ligden değil gözden ve gönülden ırak düştüğü günlerin haberlerini de... Önce dereler kapatıldı, seller oldu sonra derelerin üstü açıldı, öylece bırakıldı, can kayıpları yaşandı. Minicik bedenler önce dereye sonra sahile aktı gitti... Şinasi Develi'nin yeni kitabına da vefatına da tanık olduk. Seçimler yapıldı, belediye yönetim-

leri değişti... Tarsus'ta define avcılarının hedefi olan pembe boyalı evin muammalı hikayesine de şair Aratos'un mezarının gün yüzüne çıkarılmasına da tanıklık ettik... Dünyayı kasıp kavuran Covid-19 salgınından Mersin'in payına düşenleri irdeledik elimizden geldiğince ve yerel basının bu süreçte yaşadığı sıkıntılara dikkat çekmeye çalıştık... Belki salgının bittiği ve mutlulukla bir araya geldiğimiz günlerin haberlerini de birlikte okuyacağız bir gün...

Mersin'in yerel gazetelerini okuyarak 3 yılı, Viva Mersin programında ise 100 bölümü çoktan devirdik. Hoş artık mekanımız kapalı olduğu için basılı gazetelerimiz gelmiyor ve duvarımız epey sessiz. Ama bu durum bizi engellemedi. Teknolojik imkanlardan ve internetin sınırsızlığından hayli faydalandık. Artık okuduğumuz haberlerin linklerini referans olarak videomuzun altına ekliyoruz...

Ana akım medyanın başka hiçbir şey düşünmeye fırsat vermeyen genelgeçer gündemleri içinde bir umuttu yerel basını okumak, anlatmak, konuşmak, kimi zaman gülebilmek... Haber okuduk, durduk, düşündük ama ayıptır söylemesi arada ağız dolusu güldük. Bunu eleştirenler de oldu, kahkahalarımıza eşlik edenler de... Programlarımızdan birinin altındaki yorumda "Ne içiyorsanız bize de ondan verin," cümlesi vardı. Doğrusu, çaydan sudan başka bir şey içmedik. Sadece oluk oluk akan yerel haberlerden kana kana kenti içtik ve şifası umut oldu... Viva Mersin zamanla, yerel gündemin ve kentin akışına dahil olabilen herkesin programı oldu. Öyle ki bazen sınırları aşır Viyana'ya uzandık zira yaşadığımız kente ilgimiz kadar dünyaya dair umudumuz da bulaşıcıydı. Mersin'in nabzını tutup haberleri yazanların, gazeteleri bize ulaştırırların ellerine sağlık. Programımızda pek çok kişinin emeği ve bir de Derinkök ailesinin destekleri var. Başka ne demek düşer ki 2021'de de "Viva Mersin!"

GİRİTLİ CEMİLE ŞEN'İN HİKAYESİ

TANIŞ OLMAK; ŞEHİRLE, HEMŞEHİRİYLE. PAYLAŞMAK, BİR EKMEĞİ...

Burçak Görel

Cemile Şen Mersin'in en eski topluluklarından biri olan Girit göçmenlerini, yaşadıkları Melemez (İhsaniye) köyünü, yaşatmaya çalıştıkları kültürlerini, dillerini ve uzun yoldan getirdikleri ekmeceklerini Kültürhane ve etkinlik dinleyicileri ile paylaştı.

Bir şehrin ortak değerlerini ve farklılıklarını gözetmek, müştereklerini keşfetmek o şehri anlamaya dair atılmış kıymetli bir adım. Bir şehrin kültürünü yaşatmak, onu oluşturmak ise o şehirdeki birlikte yaşama kültürü ile yakından ilgili. Bu kültürü oluşturmanın yolu da komşu ile hemşehri ile tanışmak, bir kültürü, bir hikâyeyi bazen ise bir ekmeği paylaşmaktan geçiyor.

Kurulduğu günden beri gücünü hanesine sığdırdığı kalabalıktan alan, kıymeti ise "hemdert" ve "hemhal" olduklarından gelen Kültürhane kimseleri şaşırtmayan bir şekilde yine böyle bir paylaşım ev sahipliği yaptı. Hem de kartvizitinin en kalın puntolu özelliği "işbirliği" ile. Maya Demneği, İçel Soroptimistler Kulübü ile birlikte hem Türkiye'nin üçüncü Sanal Kadın Müzesi'nde yer alacak bir kadını ağırladı, hem de göç ve kadın temalı sohbetler dizisine bir yenisini ekledi. Hemşehrîmin Hikayesi etkinliğinde Giritli Cemile Şen Mersin'in en eski topluluklarından biri olan Girit göçmenlerini, yaşadıkları Melemez (İhsaniye) köyünü, yaşat-

maya çalıştıkları kültürlerini, dillerini ve uzun yoldan getirdikleri ekmeceklerini Kültürhane ve etkinlik dinleyicileri ile paylaştı.

Cemile Şen, Girit göçmeni Mersinlilerden. Ailesi 1897'de Girit Adası'ndan önce İzmir'e oradan da Mersin'e göçmüş. Devlet ailesini Tarsus'a bağlı, o zamanlar 17 haneden oluşan Melemez köyüne yerleştiriyor. O gündür de bu köyde yaşamaya devam ediyorlar. Cemile Şen köyde Girit kültürünü yaşatmak adına bir hayli çabalanlardan. Yıllar önce üç masa ile başladığı, etrafını palmye dalları ile kapattığı bugünse aradan geçen zaman ve bolca emekle büyüdüğü bir "Giritli Cemile'nin Yeri" adlı işletmenin sahibi.

Girit Adası 8300 kilometrekarelik hayli büyükçe bir ada. Üzüm ve zeytin tarımında önde gelen bir yer olduğu biliniyor. Halkının sağlıklı ve uzun ömürlü oluşu mutfak kültüründe ot ve zeytinyağı kullanımının ağır basması ile açıklanıyor. Cemile Şen, mekanında organik ve el yapımı ürünlerini insanlarla buluşturuyor, bunu yaparken de Girit Adası'nın mutfak kültürünü yağıyla, otuyla, kokusuyla Mersin'e ulaştırmayı ihmal etmiyor. Mersin'e ulaştırabildiği kültürünün aksine kendisi "köklerin" dediği topraklara, Girit Adası'na hiç ulaşamamış olanlardan.

Giritli Cemile Şen Kültürhane terasına Giritçe okuduğu manileriyle hoş bir seda, tanışma ve dayanışma mayasıyla hazırladığı ekmecekleriyle tazecik bir koku bırakıyor. Aynı zamanda "ötekilerin" tarihine bir hikaye, birlikte yaşayabilme çabasına kıymetli bir umut...

Sema Uğurlu Canpolat

Ursula von der Leyen Ekim ayında yaptığı basın açıklamasında, Avrupa Birliği'nin 750 milyar avroluk koronavirüs iyileştirme planı içerisinde yeni bir Avrupalı Bauhaus kuracaklarını duyurdu. Bu yeni hareketin 20. yüzyılın Bauhaus'u kadar etkin olup olmayacağını şüphesiz zaman bizlere gösterecek.

Dünyanın bir yıldır baş etmeye çalıştığı pandemi hepimizin hayatında birtakım değişimlere yol açtı. Hem dergide hem de Megaron'un youtube programlarında içinde bulunduğumuz durumun yarattığı değişimlere karşı mimarlık ve tasarım dünyasının sunduğu çözümlere, yeni projelere ve tartışma konularına olabildiğince yer vermeye çalıştık. Derginin 2020 yılı son sayısında da Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen'in geçtiğimiz aylarda duyurduğu tasarım odaklı yeni bir Bauhaus Okulu kurma planını ve bu okulla neleri amaçladıklarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle kısaca Bauhaus Okulundan başlayalım. Endüstri devrimi sonrası yaşanan teknolojik gelişmeler ve savaşların ortaya çıkardığı yıkımlar, sanat ve düşünce alanlarını etkilemiş ve yeni arayışların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştı. Bauhaus Okulu 1919 yılında, Weimar'da tam da bu nedenle değişen dünyada yeni 'yapı'

üretimini yani 'mimarlığı' merkeze koyan ve diğer tüm sanat disiplinlerinin yapıya hizmet etmek üzere örgütlenmesi gerektiğini savunan bir eğitim sistemi ile öğrencilerini yetiştirdi ve yeni bir mimari akımın öncüsü oldu. Bugünden bakıldığında mimarlık tarihinin kınılma noktalarından biri olduğu ayrıca bir okuldan da öteye geçerek bir 'mimari ekolü' temsil ettiğini söylemek mümkün.

Ursula von der Leyen Ekim ayında yaptığı basın açıklamasında, Avrupa Birliği'nin 750 milyar avroluk koronavirüs iyileştirme planı içerisinde yeni bir Avrupalı Bauhaus kuracaklarını duyurdu. Günün koşullarına uygun, ekonomik, çevresel ve sosyal yararları da beraberinde getiren bir sistemik değişime ihtiyaç olduğu ve bu ihtiyaca da geniş katılım, yenilik ve yaratıcılıkla ulaşılabileceğini, bu sebeple yeni Bauhaus'u kuracaklarını açıkladı. Mimarlar, öğrenciler, sanatçılar, mühendisler, tasarımcılar ve girişimcilerin bir arada çalışacağı ortak bir yaratım alanı oluşturulacak. Böylece yeni Bauhaus bilim ve teknoloji dünyası ile sanat ve kültür dünyasını bir arada tutan, içinde bulunduğumuz durumun getirdiği zorluklara karşı endüstri ve nitelikli tasarım birlikteliği ile sürdürülebilir çözümler sunan yeni bir hareket başlamış oluyor.

Bu yeni hareketin 20. yüzyılın Bauhaus'u kadar etkin olup olmayacağını şüphesiz zaman bizlere gösterecek. Ancak yaşadığımız günlerin pek çok dönüşümü, yeniliği beraberinde getirdiği ve daha fazlasına gebe olduğu ortada. Mimarlık ve tasarım dünyası merak ve heyecanla yeni Bauhaus'ta neler konuşulup neler üretileceğini bekliyor.

ŞİDDETE UĞRAYAN MÜLTECİ KADINLAR NEREDE?

Burçak Görel

Şiddete uğrayan mülteci kadınların sayısına, bilgisine, başvurusuna ve verisine sahip değiliz.

Cinsiyete dayalı şiddet, kadınların var olan potansiyellerini gerçekleştirmelerinin önündeki en önemli engellerden biri. Şiddeti içinde “kadın” geçen cümlelerle duymaya alışmışken, Türkiye’ye yaşanan göç dalgasıyla “göç ve şiddet”i bir arada duymaya başladık. Şiddetin öznesi potansiyel olarak tüm mülteciler iken, cinsiyet temelli bir yerden bakıldığında, kadın mültecilerin bu şiddete farklı biçimlerde uğradığı çok açık. Cinsiyet ve göçmen kimliklerinin kesiştiği noktada mülteci kadınların kesişimsel bir şiddetle karşı karşıya kaldığını ve durum karşısında savunmasız kaldıklarını söylemek mümkün. Cinsiyete dayalı şiddet mağduru göçmenler üzerine yapılan çalışmalar da gösteriyor ki mülteci kadınlar zorla fuhuş, damgalanma, tecavüz, istismar, taciz, fiziksel, ekonomik, cinsel ya da psikolojik şiddet gibi durumlarla karşı karşıya ve ilgili hizmete erişimleri oldukça sınırlı. Şiddete uğrayan mülteci kadınların sayısına, bilgisine, başvurusuna ve verisine sahip değiliz.

Maya Derneği, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü kapsamında, mülteci kadınların uğradığı şiddeti, yaşadığı sorunları ve bunları aşma yollarının konuşulduğu söyleşiye ev sahipliği yaptı. Kolaylaştıncılığını Canan Yüce’nin üstlendiği söyleşide Mersin Barosu Kadın Hakları Merkezi Başkanı Şirin Güner, Mersin Barosu İnsan Hakları Merkezi’nden Ezgi Özkan, Mersin Kadın Derneği Üyesi Zübeyde Akpınar’la mülteci kadınlara yönelik sorunlar ele alındı.

Zübeyde Akpınar’ın verdiği bilgilere göre Mersin’de yaklaşık 250 bin Suriyeli mültecinin yaşadığı ve bu sayının yansını kadınların

oluşturduğu biliniyor. Şirin Güner ise yaklaşık 125 bin mülteci kadının yaşadığı şehirde Mersin Barosu’na mülteci kadınlar tarafından 2019 yılı için 70 başvuru, 2020 yılında 40 başvuru yapıldığını söyledi. Bu başvurular içerisinde cinsiyete dayalı şiddet beyanı bulunan ve Kadın Hakları Merkezi’ne ulaşan olmamıştı. Mülteci kadınlar yoksulluk ve güvencesizlik, kalabalık ailelerin bakım yükü gibi pek çok sebeple maruz kaldıkları şiddeti dile getirmekten kaçınıyor, dil bariyeri, hukuk sistemine hakim olmama gibi nedenlerle şiddete maruz kaldıklarında haklarını ve başvuracakları mekanizmaları bilmiyordu. Ezgi Özkan ise mülteci kadınların hukuk ve adalete erişimi noktasında STK desteği ve iş birliğinin önemine dikkat çekti. Mülteci hukuku üzerine yapılan yetersiz çalışmalar artırılmalı, uygulamadaki sorunlar ve sosyal uyumu sağlama çalışmaları geliştirilmeli, dil bariyeri aşılmalıydı.

Mülteci kadınların birden fazla dezavantaja sahip olması onları kesişimsel bir ayrımcılığın ve şiddetin hedefi haline getiriyor. Bu noktada kesişimsel bir kurtuluş olarak feminist hareketin çoğulculuğundan, farklı kesişim noktalarındaki feminizm anlayışlarından yararlanmak farz oluyor. Kadınların açtığı ufuklardan biri olan “kesişimsel feminizm”, kadınların ırk, sınıf, etnisite, din ve cinsel yönelim gibi birbiri üstüne binen kimliklerinin, tahakküm ve ayrımcılığı deneyim şekillerini nasıl etkilediklerini anlamakta ve buna dair mücadele geliştirmekte başvurulacak bir yol haritası olarak on yıllardır karşımızda duruyor.

PLASTİK ÇÖPLERDEN KURTULMAK MÜMKÜN

Bediz Yılmaz

© bediz_yilmaz

Sevdiğim bir çizer olan Brenna Quinlan’ın çizimlerindeki önerilerinin hepsini değilse bile birkaçını, yavaş yavaş gerçekleştirmek inanın zor değil ve dünya için yarattığı fark devasa.

Bu ay aslında “Dostunu yakın tut, çiftini daha da yakın” cümlesi üzerine, neden dünyanın veya ülkemizin öbür ucundan gelen gıdaları değil, yerelde, tanıdığımız üreticiler tarafından üretilmiş gıdaları tüketmeliyiz, bu nasıl gezegenimizin esenliğine fayda sağlar konulu bir yazı yazmak istiyordum. Sonra bu konu hakkında görsel ararken çok sevdiğim bir çizerin başka konudaki harika çizimlerine denk geldim ve yazının konusu değişiverdi, çünkü gerçekten çok acil: TEK KULLANIMLIK PLASTİK-TEN NASIL KURTULURUZ!

İki çizimini koyacağım ama Brenna Quinlan’ın tüm çizimleri şahane. Instagram sayfasını takip etmenizi tavsiye ederim.*

Bu ilk çizimde, kıyıları temizleyen ekiplerin en fazla karşılaştığı 10 atık türünü çizmiş Quinlan; saat yönünde: gıda paketleri, plastik içecek şişeleri, plastik şişe kapakları, plastik market poşetleri, başka tür plastik poşetler, pipet, plastik tek kullanımlık gıda ambalajları, daha büyük plastik kapaklar, köpük gıda ambalajları, sigara izmaritleri. Fark ettiğiniz gibi, izmarit hariç hepsi plastik ve türevi ve tek kullanımlık cinsten olanlar. Yani aslında, mesela 25 kuruş bedel ödeme gibi bir önlemlerle veya ekolojik bir bilinçle rahatlıkla

vazgeçebileceğimiz türden şeyler. Bunlar aynı zamanda deniz canlılarının ve deniz kuşlarının midelerinde en fazla biriken ve onların yaşam alanlarını istila eden atıklar.

İkinci çizimde ise bu plastik çöplerden nasıl kurtulabileceğimize dair önerilerde bulunuyor. Bunların hepsini değilse bile birkaçını, yavaş yavaş gerçekleştirmek inanın zor değil ve dünya için yarattığı fark devasa. Gene saat yönünde: daha az alışveriş yapın, toptancıyı tercih edin, kendi öğle yemeğinizi götürün, bir şeyler yetiştirin, yiyecek toplamayı öğrenin (mantar veya meyve vb), bazı şeyleri kendiniz yapın (krem, diş macunu vb), eşyalarınıza iyi bakın ve onarın, yavaş yavaş plastiklerden kurtulun, tek kullanımlık olmayan ambalajları kullanın, kendi yiyeceğinizi kendiniz yapın, musluk suyu için, ikinci el ve doğal malzemelerden yapılmış giysileri tercih edin.

Bunların tamamını kendiniz yapamazsanız da farklı maddeleri hayata geçiren insanlarla iş birliği yapabilirsiniz. Mesela ev yapımı kozmetik üreticilerinden veya termosta kahve veren kahvehanelerden satın alabilirsiniz gibi gibi...

Bonus çizim ile yazının ana fikri: Atık üretmeyin!

*: https://www.instagram.com/brenna_quinlan/

KERRAT DEĞİL CARETTA CETVELİ 2020

Alper Tolga Akkuş

Aralık, bir muhasebe ayı oluyor genellikle. Bu vesileyle 2021'e aralık bir pencere açan bugünlerde Caretta kerrat cetvelini sizlerle paylaşmak istedik. Ocak ayında Sema Uğurlu Canpolat ve Özlem Özgür Arkan'ın hazırlayıp sunmasıyla 2020'ye başlayan program, 4 aylık pandemi karantinasında küçük bir ara verdi. 'Yeni normal'in ardından dönüş yapan programda bu kez ekranda Alper Tolga Akkuş ve konukları vardı. "Ekolojik Ahval" alt başlığı ile ekoloji perspektifinden gündemlerle ekosistemi kendi kavline muhabbete katkı etmeye niyetlenen

- 5 Ocak, Sema (Uğurlu Canpolat) ve Özlem (Özgür Arkan)'in konuğu polipropilen tesisi hakkında bilgi almak üzere ÇMO Mersin Şube Başkanı Sinan Can oldu.
- 22 Ocak, Sema ile Özlem gezegenimizin en önemli meselesi "İklim Krizi"ni konuştu.
- 29 Ocak, yereldeki ekoloji haberlerini derleyip mermer ocaklarından kum zambaklarına kent gündemi konuşuldu.
- 5 Şubat, Kültürhane'nin çiçeği burnunda stüdyosunun ilk konuğu Bediz Yılmaz oldu.
- 12 Şubat, Mersin'de kar yağışının herkesi sevinçli bir hayrete düşürdüğü günlerde imar affından pestisit kullananlarına yerelin ekoloji gündemi aktarıldı.
- 19 Şubat, Caretta'ya konuk olan Çevre Mühendisi Zehra Korkmaz ile balık çiftlikleri masaya yatırıldı.
- 26 Şubat, Taşucu'nda kurulması düşünülen tersane başta olmak üzere yerelden ekoloji haberleri paylaşıldı.
- 4 Mart, bir yaşını (1 Mart 2019) dolduran Caretta'nın fikir ve isim babası Alper Tolga Akkuş'u konuk aldı Sema ile Özlem ve Caretta'nın "Üç Silahşörü" aynı programda buluştu.
- 11 Mart, Fukuşima Nükleer Kazası'nın 9. yıl dönümünde konuk Ful Uğurhan idi.
- 10 Nisan, pandemi koşullarında ev yayınına geçen Sema ile Özlem, iklim krizini bir kez de pandemi ile ilişkilendirdi.
- 6 Mayıs, pandemi koşulları online kaydında Melike Selin Durmaz Ekenler konuk oldu.

Caretta Ekolojik Ahval tekrar yeni konu ve konuklarla ekranlarınızdaydı. 2020'de 26 programda, 3 programcı olarak toplam 22 konuk ağırladık. Şimdi o programları, konuklarımızı ve konularımızı hatırlama zamanı. Emeği geçen herkese ve tüm konuklarımıza selam ve sevgiler...

Ve son olarak senenin son Caretta programında 26 Aralık 2020 tarihinde Emre Dağtaşoğlu/Dilden Dile Titreşimler ile Yılbaşı Özel buluşması yapacağız. 2021'de daha hayırlı haberlerde buluşmak dileği ile... Mutlu Yıllar! Caretta; ağır ağır ama sebatla...

- 18 Eylül, Güneş Akçay/Yeşil Kamp Dijital
- 25 Eylül Pınar Pinzuti/Süslü Kadınlar Bisiklet Turu
- 2 Ekim Emine Özkan/Yeşiller Partisi
- 9 Ekim Yasmina Lokmanoğlu/Tarsus Slow Food Yeryüzü Pazarı
- 16 Ekim Fatih Güleç/Epistem Türkiye
- 23 Ekim Petra Holzer/BIFED 2020
- 30 Ekim Sezai Ozan Zeybek/Hayvanlar kitabı
- 6 Kasım İlknur Urkun Kelso/Saklı Orman kitabı ve Ekofil Yayınları
- 13 Kasım Pınar Öncel ve Tuna Özçuhadar/SYFF 2020
- 20 Kasım Miraz Ruspi/Hiçbiryer kitabı
- 27 Kasım Levent Kurnaz/Son Buzul Erimeden
- 4 Aralık Ahmet Atıl Aşıcı/Yeşil Yeni Düzen
- 11 Aralık Pınar Dinç/Dersim'de Orman Yangınları
- 18 Aralık Ömer Madra ve Ümit Şahin/Açık Radyo 25 Yaşında

Yeryüzü Film Festivali ve Koyu Yeşil Film Günleri

Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali gösterimlerinin tamamlanmasını müteakip İzmir'de Atölye Deneme Sanat ve Ekolojik Çalışmalar Demeği'nin 7 - 10 Aralık, Antalya'da ise Antalya Kültür Sanat'ın 9 - 13 Aralık'ta 2019 SYFF seçkisinden gösterimler yapacağını öğrenir öğrenmez harekete geçtik ve 6 Aralık Pazar günü İzmir ekibinden Ekin Gündüz Özdemirci ve Antalya ekibinden Havva Okutan ile canlı yayınlanan keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

Esra Güven

yazyaban.com

Eğer Doğu Akdeniz'in bir bucağında siz de yerel tohumlara gönül verdiyseniz birlikte uğraşmaya ne dersiniz?

Yazı Yaban'da yerel tür ve çeşitler üzerine aldığım kimi notları paylaşmak istiyorum çünkü bir çağrım var. Yaklaşık 1 sene önce şöyle demiştim; "Bir yerel çeşitler atlası yapmayı hayal ediyorum. Türkiye haritası üzerinde il il yetişen yerel meyve ve sebze çeşitlerinin, fotoğraflarını ve özelliklerini, hatta mümkünse tohumunu nereden bulacağımızı gösteren. Web sitesi olacak ama belki basılır da. Elbette bu bilgiler nereden bulunacak ve derlenecek sorusu var. Böyle bir proje için her ilden gönüllü olacak insanlara ihtiyaç var. Gidip araştırıp meyve/sebzenin fotoğrafını, bilgilerini gönderebilecek insanlara. Ama öyle kuru kuru değil. Kuru bilgi orada burada dokümanlarda var. Yaşayan, cıvı cıvı bilgiler olmalı. Olur mu olur. Hayal kurmak bedava." Oldukça iddialı bir hayaldi ama kendimi bu atlası dokurken buldum. Eğer Doğu Akdeniz'in bir bucağında siz de yerel tohumlara gönül verdiyseniz birlikte uğraşmaya ne dersiniz?

Yerel türlere genel bakış, çoğaltılmaları, ekimlerinin özendirilmesi üzerine değil, daha çok ıslah materyali olarak korunmaları gerektiği düşüncesi üzerine kurulu. Hani olur da Jonathan'lar hastalanırsa Elifli'de merhem aranacak veya onun ekşi, küçük ve çabuk kararan meyveleri pazar çitasına göre düzeltililecek. İsimlerini söylemekten bile mutlu olurken, kaçını bildiğimizi, kokusuna baktığımızı düşününce, renkten, tattan, düştü eksiklik olmamızı, pazarın buyruklarını nasıl bu kadar çabuk normalleştirebildiğimizi anlamak kolaylaşıyor. Önemli olan Jonathan'ların iyileştirilmesi, ekşi ve küçüklerin

ıslah edilmesi değil, bu tatlar, renkler, kokularla hemhal olamamak. Karşı-bildiğimiz neyse onca tadımız, dünyanın tadı ve büyüttüğü her varlık için geçerli bu. Pazara uğrayamayan en güzel elmalar, can katanlar, ruh çığırılar; Elifli, Mutlu, Gelendost, Seva Şirin. Hışhış, Alyanak, Köpük. İşte böyle Bahar Turş, belki anlatırsın bize gökten düşen üç elmanın hikayesini.

Antakya Beyaz Kışlık Kabak: Antakya'da ekilen içi de dışı gibi beyaz, çıtır kabak tatlısının ve kabak borani yemeğinin sultanı.

Gıcık Domates: Akdeniz'de "Gıcık domates" denilen, kendiliğinden biten, küçücük, bol çekirdekli, payına düşerse gördüğü nemden çiçekler açıp meyveler veren bir tür.

Çömek'in Sarı Kabağı: Süt veya yoğurtla yemeği yapılan, Doğu Akdenizli üç kabak çeşidi biliyorum artık. Antakya'nın beyaz kabağı, Silifke'nin sütlü kabağı ve Çömek'in sarı kabağı.

Not: Esra Güven'in yazısında yer alan ürünlerin hikayelerinin tamamını okumak için:

ÇİTTA (Çukurova İnsan Tohum Toprak Atölyeleri), 2015 senesinde kurulmuş, yerelde ekolojik yaşam bilinci ve farkındalığının gelişmesi için çabalayan, gönüllü bir topluluk. Bu amaçla söyleşiler, atölyeler, film gösterimleri, şenlik ve festivaller düzenledi; okul ve meslek odalarında buluşmalar gerçekleştirdi. Kültürhane ile işbirliği içerisinde yaptığı etkinliklerle Kültürhane'nin dayanışma içinde olduğu bir kardeş organizasyondur.

EKMEK VE GLUTEN

Nilüfer - Can Gatenyo © gattinitaptaze

Ekmekle ilgili olumsuz ön yargılardan kurtulmak istesek de kafamızın bir köşesinde hâlâ "ekmek yememeli, gluten zararlı" sesleri çınlıyor. Nitekim, "gluten intoleransı" dünya gündeminin üst sıralarında yer alan sağlık sorunlarından biri.

Ekmek 3 bin 500 yıldır zengin-fakir demeden hemen her eve giren temel besinlerimizden. İlk zamanlar tanrıların sunulacak kadar değerliken, zamanla sıradan, endüstriyel bir ürün haline gelmiş. Üstüne bir de gereksiz, değersiz, hatta zararlı olarak damgalanmış. Şimdilerde el işi (artisanal) tam buğday, ekşi maya ekmeği

yeniden keşfediyoruz. Ekmekle ilgili olumsuz ön yargılardan kurtulmak istesek de kafamızın bir köşesinde hâlâ "ekmek yememeli, gluten zararlı" sesleri çınlıyor. Nitekim, "gluten intoleransı" dünya gündeminin üst sıralarında yer alan sağlık sorunlarından biri.

Aslında gıda üretimindeki konvansiyonel yöntemler ve kimyasal kirlilik nedeniyle gıdaya bağlı hassasiyet, intolerans ve alerjiler ciddi sorun haline geldi. Sağlıklı beslenmede artık tek ölçüt "denge" değil. Önceliğimiz "temiz" gıdaya ulaşabilmek oldu.

Bilimsel raporlara göre, yeşil devrim ve zirai ilaç/zehir kullanımının artması ile gluten intoleransının artması paralel gitmiş. O halde "tarımda ve üretimde kullanılan kimyasalların gluten intoleransına etkisi nedir" diye düşünmek gerek. Ancak bundan da "endüstrinin el atmadığı zehirsiz, yerel, atalık buğdaydan öğütülmüş unla yapılmış ekmeklerde intolerans riski sıfıra iner," sonucuna varmamalı.

Gluten dediğimiz esasen buğday dahil, tüm tahıllarda bulunan bir protein ailesi. Yani zararlı değil, aksine besleyici; ekmek yapımında da önemli rolü var. Hamura elastikiyet verir; kabaran hamurun çökmeyip, hacimli kalmasını sağlar. Ancak, hamur (ve içindeki gluten) usulünce işlenmeden pişirilip tüketilirse, sindirime bağlı sorunlara neden olabilir. Demek ki, ekmek yapılırken kullanılan yöntemler de önemli. Mesela ekşi maya ile uzun süre fermente edilerek yapılırsa, ekşi mayanın içindeki faydalı bakteriler gluteni parçalayacak (ön hazım) ve sindirime bağlı sağlık sorunlarının oluşmasını önleyecektir.

Son söz: Gıdalara karşı vücudumuzda gelişen alerji, hassasiyet, intolerans gibi reaksiyonlarda, gerçek nedenin doğrudan gıdadan mı; yoksa gıdanın üretim ve hazırlık sürecindeki kimyasallar ya da yöntemlerinden mi kaynaklandığını sorgulamayı unutmayalım.

Son bi söz daha: Bir otoimmün hastalığı olan çölyak (celiac), gluten hassasiyeti konusunda bir istisna. Çölyak hastasının bağışıklık sistemi, zararlı bir yabancı olarak algıladığı glutene savaş açar ve vücutta hastalık yapan zincirleme reaksiyonlar oluşur. Çölyak hastaları partikül düzeyinde bile glutene maruz kalsa, tolere edemez. Neyse ki, günümüzde onlar için glutensiz gıda seçenekleri giderek artıyor.

KÜLTÜR HANE'DE SİNEMA

BEYAZPERDEDE
YILBAŞI COŞKUSU

Deniz Altınay

Herkese merhaba,

Bir yılı daha geride bırakıyoruz. Her yılın sonunda bitirdiğimiz yıl bizde iyi ve kötü anılar bıraksa da yeni yılı umut ve mutlulukla karşılamak isteriz. Bu duygu ve temenni, sanat dalları içinde geniş kitlelerle en kolay iletişim kuran ve gerçek yaşamda hayal edip de ulaşamadığımız hayalleri yaşatan, düşsel kahramanlarından etkilendiğimiz ya da ele alınan konu ve karakterler aracılığıyla yaşadığımız dünyaya duygudaşlık kurarak bakmamızı sağlayan filmlerle karşımıza çıkar.

Yeni yıla girmemize az bir zaman kala Kültürhane'de sinema olarak biz de yılbaşını, yılbaşı sevincini farklı şekilde ele alan filmlerden bir liste yapalım istedik. Sağlıklı, mutlu ve sinemanın büyüyle dolu bir yıl geçirmeniz dileğiyle...

Evde Tek Başına 1 ve 2 (Home Alone 1 & 2)

Yılbaşı ya da Noel filmleri denildiğinde ilk akla gelen ve ailece keyifle izlenebilecek filmlerden olan Evde Tek Başına serisinin ilk iki filminde, afacan bir çocuk olan Kevin'in yılbaşı tatilinde evde yalnız kalmasıyla başına gelen olayları izleriz. Yönetmenliğini Chris Columbus'un yaptığı filmlerin başrolünde 1990'lı yılların en ünlü çocuk oyuncularından Macaulay Culkin yer alır. Serie dair ilginç detaylardan biri de, Amerika Birleşik Devletleri'nin şu anki başkanı olan Donald Trump'un bir sahnede figüran olarak yer almasıdır.

Şahane Hayat (It's a Wonderful Life)

Frank Capra'nın yönettiği 1946 yapımı "Şahane Hayat" tüm dünyada yılbaşı döneminde en çok gösterilen filmlerden biri olmayı sürdürüyor. Hayatında zor bir dönemden geçen George Bailey'nin

(James Stewart) sevgi ve arkadaşlığın yardımıyla tüm zorlukların üstesinden gelmesinin anlatıldığı film Amerikan Film Enstitüsü tarafından yapılan tüm zamanların en iyi yüz Amerikan filmi listesinde de yer alıyor. Sonraki yıllarda Hollywood başta olmak üzere Türkiye ve pek çok ülkede çekilen kimi filme de esin kaynağı olan film bir yılbaşı klasiği olarak listemizde yer buluyor.

Kara Noel (Black Christmas)

Sinema tarihinde yılbaşı temalı filmlerin büyük çoğunluğu komedi türünde ve sevgi, dostluk mesajlarıyla dolu olsa da farklı türlerde yılbaşı filmlerine de rastlamak mümkün. 1974 yılında çekilen ve yönetmenliğini Kanadalı Bob Clark'ın yaptığı "Kara Noel" filmi de yılbaşı tatili döneminde eve gitmek yerine yurttan kalan bir grup öğrencinin başına gelenleri anlatan ve korku türündeki hikâyesiyle dikkat çeken bir film.

Grinç (The Grinch)

A.B.D.'li hikâyeci Dr. Seuss'un kitabından sinemaya uyarlanan animasyon film "Grinç" tüm ailenin beraber izleyebileceği yılbaşı filmlerinden. 2000 yılında çekilen ve başrolünde Jim Carrey'in oynadığı aynı isimli filmle de benzerlikler içeren film Noel'den nefret eden Grinç'in Noel Baba kılığına girerek insanların yılbaşı coşkusu-nu ellerinden almaya çalışmasını anlatan eğlenceli bir yapım.

Neşeli Hayat

Yönetmenliğini ve başrolünü Yılmaz Erdoğan'ın üstlendiği "Neşeli Hayat" Türkiye sinemasında bu çerçevede ele alınabilecek nadir filmlerden. Yönetmenin kendi filmografisi içindeki başarılı çalışmalarından biri olan film biraz neşeli biraz hüzünlü hikâyesiyle bir melodram örneği olarak izlenebilir.

MEKANDAKİ UMUT

Kader Çetintaş

Burada hiç bir şey muhteşem olmaya aday değil, burada her şey denenebilir, yapılabilir olmaya aday... Biz de bütün bunların gerçekleşebilme ihtimaline adayız.

Ben öyle duygularını iyi ifade eden biri değilim. Hele ki dergiye yazmak çok zor oldu benim için.

İmza sürecini uzaktan duymakla bu süreçte hocaların çok yakınında olmak arasında şüphesiz büyük bir duygu farkı var. O sıralar öyle şeyler yaşadık ki zaman zaman olanlar karşısında öylece kalakaldım. Ama geçti. Hani öyle kolay da olmadı ama tutunacak bir dalımız olunca kolaylaştı biraz daha. Gidenlerin ardından üniversitelerde kalan 'sessiz'lerle, okuduğum ve sonrasında çalıştığım fakülte, birden ıssız bir mekana dönüşmüştü zaten... Biz de çok kalmadık, kalamadık oralarda; umut diye bir rüzgar varmış, takıldık peşine. Fakültelerin yerini mekan olarak küçük ama yaptıklarıyla büyük, içindikilerle kalabalık bir yer, Kültürhane aldı. Gördük

ki yapılabileceklerin çokluğu ve yapacak olanların birlikteliğiyle büyüyen bir duyguymuş umut..

İşte Kültürhane'yi toprakta bir çatlağa benzetiyorum ben ve o çatlaktan nice filizler kök salmaya gebe. Kültürhane ahali olarak bizler çok iyi bildiğimizi düşündüğümüz şeyleri yapmıyoruz üstelik.

Aksine daha önce hiç yapmadığımız, "yapamazsınız" denilenleri yapmaya çalışıyoruz. Burada hiç bir şey muhteşem olmaya aday da değil, burada her şey denenebilir, yapılabilir olmaya aday... Biz de bütün bunların gerçekleşebilme ihtimaline adayız. Mekanımızda umudu filizlendirmeyi biz hep deneyeceğiz, sizi de toprağımızı sulamaya, can olmaya bekleriz.